

stilling; men jeg formaar dog ikke at indsee rettere, end at det Samme vilde være Tilfældet, naar man fulgte det af Ministeriet gjorte Forslag. Dette maa, som det forekommer mig, bekræfte, at Grunden til at Geistligheden aldrig vil kunne rammes paa en fuldkommen lige Maade ikke ligger i den enkelte Bessatningsbass, som man vælger, men i den Omstændighed, at Geistligheden; som jeg før tillod mig at sige det, er sat i en saa forunderlig Stilling ligeover for hinanden med Hensyn til dens Indtægter og den forskjellige Maade, hvor paa dens enkelte Medlemmer ere lønede. Det er derfor ogsaa sikkert en rigtig Tanke af den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de District (Monrad), og jeg maa heri aldeles samstemme med ham, at man ikke saa meget skal gaae ud paa at søge ligeligt at beskaffe den enkelte Geistlige ved Lovudkastet, som paa at beskaffe Geistligheden i det Hele ligeligt med andre Classer. Og seer man nu hen til, hvorledes Geistligheden i det Hele vilde rammes ved det af Udvalget gjorte Forslag, saa stiller det sig for mig, i det Mindste indtil jeg paa anden Maade seer det gjendrevet, at Geistlighedens Indtægter vilde være beskattede i et langt ligeligere Forhold mod andre Indtægtsklasser, end det vilde være Tilfældet, naar man fulgte Udkastets Regler. Jeg kan derfor ikke fravige Udvalgets tidligere Anskuelse, og det saa meget mere, som det ogsaa her i Salen af den ærede Rigsdagsmand for Ringkjøbing Amts 3die District (Damgaard) er blevet antydet, hvad der ogsaa i Udvalget blev gjort gjældende af det geistlige Medlem, som har Sæde i dette, at det vilde sætte Geistligheden i en mindre heldig Stilling ligeoverfor Sognefolkene, naar de ikke skulde bære den paa Hartkornet liggende Krigsskat, idetmindste i Hovedsagen, paa eens Maade. Der har, som det høitærede Thing vil have seet, været forskjellige Meninger i Udvalget, ikke om at Geistligheden med Hensyn til Hartkornet skulde rammes af Hartkornskrigsskatten, og heller ikke om at den med Hensyn til sine øvrige Indtægter skulde beskattes ved Gagekrigsskatten, herom har der ikke været forskjellige Anskuelser i Udvalget, men vel derom, om det var billigt, at paa-

eller om man ikke snarere maatte betragte den som det den tillagte Hartkornsbrug og paa-lægge dens Hartkorn  $\frac{2}{3}$  af Krigsskatten. Jeg skal først gjøre opmærksom paa, hvad Forskjellen i det Hele udgjør, naar man beskaffer Geistlighedens Hartkorn paa den ene eller den anden Maade. Naar man følger Udvalgets Hovedforslag, saa vil Bessatningen kun være 3 Rbd. 1 Mk. 8  $\frac{1}{2}$  pr. Tønde Hartkorn, og  $\frac{2}{3}$  af 3 Rbd. 1 Mk. 8  $\frac{1}{2}$  er 2 Rbd. 1 Mk. Her er altsaa kun Tale om en Difference af 1 Rbd. 8  $\frac{1}{2}$  pr. Tønde Hartkorn; den hele Forskjel, som vilde resultere for Geistligheden, vilde altsaa være 8000 Rbd. Geistligheden vilde af sine 7665 Edr. Hartkorn, ifald man foretrak Minoritetens Indstilling, komme til at betale 8000 Rbd. mindre end i det første Tilfælde. Hvorfor jeg imidlertid ikke har kunnet være enig med Minoriteten og gaae over til dens Anskuelse, skal jeg tillade mig at antyde; men jeg maa bemærke, at jeg ikke her taler som Ordfører, men kun paa mine egne Vegne, thi jeg kan naturligviis ikke vide, af hvilke Motiver mine Herrer Collegaer ikke have kunnet slutte sig til Minoriteten. Jeg troer nemlig ikke, at der ligger en fuldkommen rigtig Anskuelse til Grund, naar man sammenstiller Geistligheden med Brugerne, og siger, at dens Jord maa beskattes som disses, omendkjøndt jeg ogsaa erkjender, at Geistligheden heller ikke ganske kan sammenstilles med Gier; men jeg gjør i det Hele ikke meget af disse Sammenstillinger med Gier og Brugere, som om der ikke var noget Trede, eller som om alle mødende Tilfælde kunde gaae op i saadanne Sammenstillinger. Jeg veed meget vel, hvad der kan anføres for, at Geistligheden ei kan betragtes som Gier; men jeg veed ogsaa, hvad der kan anføres for, at Geistligheden ikke kan betragtes som Brugere. Det, der i Særdeleshed gjør, at Brugerne ikke skulde betragtes i samme Forhold som Gierne, og hvorfor man ikke bør lægge hele Skatten paa hine, det er jo, fordi de have en Bebyrdelse at bære, førend de kunne komme til at bruge den Jord, af hvis Producters Verdi Skatten skal udredes. Men noget Sligt kan jeg efter min Anskuelse ikke indbømme, at der finder Sted med Hensyn til Geistligheden; og skulde der endog kunne fin-